

Komentář Odborného panelu (WOS)

FORD: 2.11. Other Engineering and Technologies

Komentář vypracoval: Vladimír Bureš, prof. Ing. Ph.D. MBA

Datum zpracování: 4. srpna 2022

Úvod

Těžiště kvality určené dle pásem se nemění, za sledované pětileté období bylo prezentováno nejvíce výsledků v pásmu Q2 (jedna třetina) a více než polovina v pásmech Q1+Q2. V pásmu Q4 jich poté je nejméně ze všech kvartilů (16 %). V jednotlivých letech se sice hodnoty drobně liší, nicméně rozložení kvality do kvartilů se nemění. Přírůstek z posledního roku podpořilo nejvíce pásmo Q3 a pásmo D1 má zároveň nejméně výsledků. Avšak výrazně méně publikací je v pásmu Q4. Proto je možné usoudit na růst kvality výstupů v oboru. Nárůst počtu publikací v oboru je o cca 50 % oproti předchozím letům.

Deset procent výstupů je publikováno v českých nebo slovenských časopisech, což je možné považovat za akceptovatelné množství i vzhledem k tomu, že některé česko-slovenské zdroje představují kvalitní časopisy.

V tomto oboru bylo v roce 2020 využito 465 zdrojů, což je v podstatě neměnný stav. Pokračuje trend ve snižování maximálního AIS, které mohou autoři dosáhnout, a to z 5,1 v roce 2017 přes hodnoty 4,87 a 4,17 až po současných 3,66. Tato změna se však týká pouze maxima, jelikož medián zůstával během let v podstatě nezměněný, během posledního roku vzrostl o hodnotu 0,05. Stejně jako v předchozích letech sledovaného období je možné ohodnotit, které časopisy byly využívány nejvíce a zda existuje nějaká anomálie, které je třeba věnovat pozornost. Příkladem z předchozích let je například využívání jednoho časopisu členy jeho redakční rady. V současné době se v tomto smyslu nic zásadního nestalo.

Základní otázky – Obory FORD

I. část - Data zpracovaná dle Web of Science

1. Jaká je úroveň oboru v ČR v mezinárodním srovnání? (Je podle vašeho odborného názoru komentovaný obor – při pohledu neomezujícím se pouze na bibliometrická data - na úrovni srovnatelné s vyspělými zeměmi? Případně srovnatelný se zeměmi s obdobnými, pro daný obor relevantními, podmínkami - kulturními, ekonomickými, společenskými ...).
2. Je tato úroveň adekvátně reflektována zpracovanou bibliometrickou analýzou? Je zde rovněž možnost stručně uvést významné znaky publikační kvality a publikační zvyklosti oboru neobsažené v analýze Modulu 2.

3. Má obor vysokou úroveň své produkce v D1 a Q1 ve srovnání s EU15 a se světem? Dochází v daném oboru k nadprodukci v pásmu Q4 ve srovnání s EU15 resp. se světem? Pokud ano, jak byste ji vysvětlili?

Souhrnný komentář k otázkám 1-3:

Obor 2.11 je srovnatelný s vyspělými zeměmi jen v celkem specifických tématech spadajících například do mikroskopie nebo průmyslového inženýrství. Výsledky v mezinárodní spolupráci představují lehkou 2 většinu – 54 % výstupů. V loňském roce tato hodnota narostla na 51 % a v tomto roce se opět zvýšila. Zintenzivnění mezinárodní spolupráce je tak patrné jako postupný trend. V pásmu D1 vytvořila ČZU v Praze 80 % publikací v mezinárodní spolupráci. Tato hodnota je nejvyšší v tomto roce, avšak nižší než při hodnocení v roce předchozím. Oproti tomu Západočeská univerzita v Plzni pouze jednu třetinu. Velmi podobný podíl pak mají ostatní VO ve skupině Top 10. V pásmu Q1 prvních sedm VO vytvořilo přibližně 60 % výstupů v mezinárodní spolupráci. Zbylé tři se liší skokově, jelikož se u nich jedná o cca 40 %. Specifické jsou také jednotlivé WoS kategorie:

ENGINEERING, INDUSTRIAL: Množstvím výstupy převyšují jak úroveň EU15, tak úroveň světovou v nejkvalitnějších sektorech D1 a Q1. Objem produkce je srovnatelný se zeměmi V4. Například Švédsko má cca 8-9x více publikací s příznakem „article“. Objemově mají násobně více publikací i Portugalsko, Rakousko nebo Řecko. Kategorie je tak malá co do objemu, ale o to lepší co do kvality.

ENGINEERING, MANUFACTURING: Míra mezinárodní spolupráce v této kategorii neustále zintenzivňuje, až do posledního roku, kdy bylo takto vytvořeno 96 % publikací (tzn. bez jedné všechny). V segmentu D1 jsou výstupy nad úrovní EU15 i světa. Celkově však Q1 a Q2 zaostávají, v kvartilu Q1 celkem významně. K převýšení úrovně EU15 dochází až v kvartilu Q3 a výrazné převýšení je u kvartilu Q4. To je patrné i z podílu produkce, kdy se ČR v tomto kvartilu podílí na produkci zhruba na úrovni 5 % v poměru k EU15. S objemem je na tom tato kategorie zhruba stejně jako Industrial Engineering.

ENGINEERING, MULTIDISCIPLINARY: Z pohledu kvartilů neexistuje významný rozdíl. U všech je mezinárodní spolupráce na úrovni přes 50 %. Pouze u pásma D1 je intenzivnější, a to na úrovni 65 %. Tato kategorie je na evropskou a světovou úroveň pouze v kvartilu Q4. Ve všech ostatních je níže (D1 a Q1) nebo na srovnatelné úrovni (Q2 a Q3). Stejně jako v dalších inženýrských kategoriích komentovaných výše je tato podílem k EU15 nejsilnější v kvartilu Q4. Počet příspěvků je v mezinárodním srovnání uspokojivý. ČR vyprodukovala v této kategorii počet publikací srovnatelných s Řeckem. Švédsko nebo Portugalsko publikovaly o cca 50-60 % více výsledků, což je oproti výše uvedeným inženýrským kategoriím hezký výsledek.

FOOD SCIENCE & TECHNOLOGY: Internacionalita výsledků představuje slabou stránku této kategorie. Pouze lehce nad třetinu výsledků bylo vytvořeno v mezinárodní spolupráci a toto umocňuje významný poměr publikací v českých nebo slovenských časopisech, a to téměř jedna třetina. Jedná se o Listy cukrovarské a řepařské, Kvasný průmysl

a Czech Journal of Food Sciences. Tato skutečnost se odráží v mezinárodní spolupráci. V kvartilu Q4 je mezinárodní spolupráce pouze v 15 % případů. Čím vyšší je kvalita zdroje, tím vyšší je i spolupráce na mezinárodní úrovni. U kvartilů Q2 a Q1 již přesahuje 50 % a nejvyšší je v D1, kde se jedná o 58 %. V porovnání se světem a EU15 se tak zcela očekávatelně české VO nachází pod průměrem v kvalitních kvartilech, přičemž v Q1 velmi významně. V nejméně kvalitním Q4 pak naopak převyšuje oba benchmarky zcela radikálním rozdílem. ČR vyprodukovala stejný počet příspěvků jako například Rakousko nebo Švédsko. Co do objemu je tak ČR srovnatelné s vybranými státy EU. Nicméně je zde patrný velký podíl lokálních příspěvků na hranici 30 %. U ostatních zemí je tato hodnota téměř shodná u Slovenska. Rakousko má podíl lokálních zdrojů na úrovni 15 % a ostatní země jsou na mnohem nižším poměru.

INSTRUMENTS & INSTRUMENTATION: V mezinárodní spolupráci byly vytvořeny přibližně dvě třetiny výstupů. Nejvyšší míra mezinárodní spolupráce je u publikací v kvartilu Q3. Zde je ale také nejvíce publikací s velkým množstvím autorů. Tato kategorie je postavena na publikacích především v časopisech Sensors, Journal of Instrumentation a Nuclear Instruments Methods in Physics: Research Section A a B, které obsahují přibližně dvě třetiny všech výstupů. Jediný kvartil, ve kterém jsou české VO nad úrovní EU15 a světa je Q3, a to celkem výrazně. Ve všech ostatních 3 zaostává. Pozitivní je, že počet publikací v kvartilu Q4 je opravdu nízký, díky čemuž je srovnatelný s EU15. To potvrzuje i relativně nízký podíl (v porovnání s ostatními kategoriemi) v poměru k počtu obyvatel, FTE a celkovému poměru. Objemově se podílí ČR na výsledcích značným dílem, jelikož vyprodukovala přibližně stejné množství výstupů jako Švédsko nebo Portugalsko. Slovensko, Maďarsko nebo Řecko mají méně než polovinu české produkce.

IMAGING SCIENCE & PHOTOGRAPHIC TECHNOLOGY: Lehce nad polovinu výsledků bylo vytvořeno v mezinárodní spolupráci. Mezinárodní spolupráce v této kategorii výrazně slábne. Zatímco v letech 2016 a 2017 bylo vytvořeno více než 80 % výsledků v mezinárodní spolupráci, tento podíl se propadl na 33 % a 43 % v letech 2019 a 2020. V této kategorii převyšuje ČR evropskou a světovou úroveň v pásmech Q2 a Q3 (v Q3 celkem významně). V pásmu D1 ztrácí pouze drobně za EU15 a je nad světovou úrovní. U celkového poměru publikací ČR vs. EU15 je výrazně vyšší hodnota právě u pásma Q3. Objemově vytvořila ČR podstatně méně publikací než Řecko, Portugalsko, Švédsko a Rakousko. Nicméně dvojnásobně převyšuje Maďarsko a šestinásobně Slovensko.

MICROSCOPY: Necelá polovina výsledku byla vytvořena v mezinárodní spolupráci. U kvalitních publikací je míra mezinárodní spolupráce v podstatě stejná, pouze v kvartilu Q3 je mírně nižší. České VO v podstatě kopírují poměry publikací v pásmech Q1, Q2 a Q3. U pásma D1 je poměr o trochu nižší, avšak díky nulovému počtu publikací v kvartilu Q4 je na tom lépe než EU15 i svět. Srovnatelnosti s Evropou odpovídá také podíl produkce ČR vs. EU15, kde se kvartily kromě D1 a Q4 udržují na úrovni celkového poměru, který je vyšší než poměr obyvatel a FTE. V rámci porovnávaných států vytvořily české VO nejvíce výstupů v mezinárodních zdrojích. Rakousko má sice celkem o čtyři výstupy více, avšak 29 z nich je v lokálních časopisech. Řecko, Maďarsko neb Slovensko mají 5-6x méně výsledků.

SPECTROSCOPY: Necelá polovina výsledků byla vytvořena v mezinárodní spolupráci, která je rovnoměrně distribuována do všech pásem (kolem 50 %) vyjma pásma D1, kde se jedná o necelou třetinu. Poměrově jsou výsledky kategorie srovnatelné s EU15 a světem v pásmu Q3. Výrazněji tyto benchmarky převyšují v pásmu Q2. V ostatních případech jsou pod úrovní. V pásmu Q2 také převyšují celkový poměr k EU15. Vzhledem k nízkému počtu výsledků je těžké určit hlavní VO vzhledem ke kvalitě kategorie, jelikož čtyři VO mají dva výsledky v D1 a zbytek výsledků jeden. Objemově vytvořily české VO nejvíce publikací mezi porovnávanými zeměmi. Srovnatelný počet výsledků má Rakousko. Nicméně země jako Řecko, Maďarsko nebo Slovensko mají třetinovou produkci.

QUANTUM SCIENCE & TECHNOLOGY: Dvě třetiny výsledků byly vytvořeny v mezinárodní spolupráci. Nejvíce tomu bylo u výsledků v pásmu Q3, kde šlo téměř o všechny publikace. Tato kategorie je bohužel pozadu za EU15 i světem ve všech pásmech kromě nejméně kvalitního Q4. Nejvíce publikací vytvořilo Rakousko. Česká republika je na druhém místě se srovnatelným objemem jako Portugalsko nebo Švédsko.

Ačkoliv je v databázi Scopus nejsilnějším pásmo Q1, v porovnání se světovou úrovní je ČR nepatrně pozadu. Ovšem v pásmu D1 je naopak lehce před světem, stejně tak u pásem Q2 a Q3. Hůře je na tom pouze u pásma Q4, což ovšem znamená, že celkově je na tom o to lépe.

4. Má v daném oboru význam institut korespondujícího (reprint) autora? Jaké je v daném oboru relativní zastoupení těchto výsledků? Můžete tyto výsledky nějak blíže charakterizovat (viz konkrétní výsledky v příloze)?

U 2.11 nemá příliš smysl sledovat korespondenčního autora. Jednotlivé kategorie, ke kterým jsou výsledky přiřazeny, se liší v přístupech a uzancích. Navíc není znám důvod, proč je autor korespondenční. V některých případech to může být z důvodu vedoucí role výzkumné instituce, v některých pak obráceně dostane roli korespondenčního autora člen instituce, která tímto dorovná výši aktivity při tvorbě výstupu. Příkladem může být 86% působení českých VO jako korespondenčních autorů v segmentu Q4, přičemž v mezinárodní spolupráci bylo vytvořeno pouze 28 % výstupů. Toto může indikovat buď publikování výstupů národního výzkumu v méně kvalitních zdrojích a role korespondenčního autora je nevýznamný ukazatel, nebo předání zodpovědnosti korespondenčního autora u málo kvalitních zdrojů jako projev nízké důvěry. Interpretace mohou být různé, některé pravdivé a některé třeba nereálné. Z bibliometrických data ale toto nelze vyčíst. Z výše uvedených důvodů (rozlišnost oborů a nejasný důvod přidělení role) není vhodné tento ukazatel pro hodnocení v tomto oboru použít.

5. Jaké je v daném oboru zastoupení výsledků vytvořených ve velkých kolaboracích? Jaký je podle vašeho názoru autorský přínos domácích institucí na takových výsledcích (viz konkrétní výsledky v příloze)?

Výsledků s 30+ autory je pouze 6 %, práce je tak koncentrovaná v definovaných specializovaných mezinárodních týmech, u kterých je možné vystopovat strukturu týmů, pracovní popisy a příspěvky jednotlivých výzkumných organizací. Pozitivně je možné vnímat skutečnost, že pouze 1 % těchto publikací je v D1 nebo Q1. Tím je zřejmé, že české VO nevyužívají hromadné publikace, ve kterých mohou být ztraceni v davu a role hůře definovatelná, k získání kvality. Téměř většina je publikována v Q2 a Q3, což odpovídá struktuře všech publikací v oboru. V Q4 je publikována pouze jedna publikace, což vzhledem k rozsáhlému výzkumu, který je s 30+ autory spojován, dává smysl. V kategoriích Industrial Engineering, Manufacturing Engineering, Microscopy, Spectroscopy a Quantum Science and Technology nebyl vytvořen ani jeden výsledek v kolektivu autorů 30+. Kategorie Multidisciplinary Engineering obsahuje pouze tři výsledky v týmech 30+, kategorie Food Science and Technology čtyři výsledky a kategorie Imaging Science and Photographic Technology dva výsledky. Toto jsou zanedbatelná množství. Pouze u kategorie Instruments and Instrumentation je 194 výsledků tohoto typu, což představuje 16 % výstupů. Zde to ovšem není překvapující natož účelové. Velká část výzkumu souvisí s prací v rámci mezinárodních týmů v CERN, kde je zvyklostí zahrnout mezi autory každého člověka, který se podílel na experimentech, zpracování dat atd. Desítky až stovky autorů jednoho příspěvku tak nejsou výjimečné.

6. Jaký je v daném oboru rozsah mezinárodní spolupráce při tvorbě špičkových výsledků? Můžete tyto výsledky nějak blíže charakterizovat (viz konkrétní výsledky v příloze)?

V rámci srovnání se světem si obor nevede příliš dobře. U kvalitních zdrojů v pásmu D1 a Q1 zaostává jak za EU15, tak za světem (cca poloviční produkce výstupů). U pásma Q2, který je dominantním v oboru, je kvalita srovnatelná s oběma benchmarky, rozdíly jsou nepatrné (nulový rozdíl s EU15 a 2% převýšení světové produkce). Nicméně v předchozím období měly české VO více publikací i v porovnání s EU15. Tento rozdíl je tedy srovnán v neprospěch ČR. U výstupů v pásmech Q3 a Q4 pak české VO svět i EU15 převyšuje, u Q4 celkem významně (téměř trojnásobné množství oproti EU15). Tento stav potvrzuje poměrové porovnání s počtem obyvatel a ekvivalentem plného pracovního úvazku. Zde české VO dominují v nejméně kvalitním kvartilu Q4.

7. Do jaké míry lze považovat výsledky klasifikované jako D1 a Q1 za domácí „know-how“ (viz konkrétní výsledky v příloze)? Je tento podíl podle vašich zkušeností v souladu s praxí v zahraničí?

Ačkoliv je mezinárodní spolupráce podporována a je žádoucí, české VO umí publikovat v nejkvalitnějších zdrojích D1 a Q1 výsledky své vlastní práce, jelikož pouze necelé dvě třetiny výstupů je spojeno s mezinárodní spoluprací. České VO tak ukazují schopnost, jak mít vlastní výzkum s kvalitními výstupy, tak mezinárodní výzkum a spolupráci.

8. Existují WoS kategorie, které jsou v oboru nadprůměrně dobré? Můžete je stručně okomentovat?

U jednotlivých WoS kategorií nejvíce přispívá k nejkvalitnějším výsledkům v pásmu D1 kategorie Multidisciplinary Engineering, která obsahuje jednu třetinu všech D1 výsledků. Značná část výsledků také spadá do kategorií Food Science and Technology a Imaging Science and Photographic Technology. Tyto tři kategorie obsahují více než polovinu výstupů. V kategorii Microscopy je nadpoloviční většina výsledků v pásmu Q1, přičemž každá pátá je pak v pásmu D1. Zde je tedy méně objemu, ale o to více kvality.

ENGINEERING, INDUSTRIAL: Počet záznamů je srovnatelný s předchozími roky. Celkem 61 výstupů, z toho polovina výstupů v pásmu Q1 a čtvrtina v D1. Q1+Q2 představuje téměř tři čtvrtiny výstupů. Nicméně počet Q1 má od roku 2017 výrazně sestupnou tendenci, od 69 % po současných 31 %. Naštěstí se zde nejedná o přesun do nejslabší Q4, kde sice počet výstupů rostl, ale nevýrazně a poslední rok opět klesl. Nejvýznamnější VO v této kategorii je jednoznačně ČVUT, a to jak objemově, tak co do kvality. Tato kategorie tedy přináší relativně malé množství výsledků, avšak s nadprůměrnou úrovní kvality.

ENGINEERING, MANUFACTURING: Tato kategorie odpovídá celkovým rozdělením kvartilů celému oboru 2.11. Nejvíce publikovaných výstupů je v kvartilu Q2 a následně v Q1. Pozitivní je, že publikací v D1 je zhruba stejné množství jako publikací v nejméně kvalitním sektoru Q4. Od roku 2018 má počet výsledků vzestupnou tendenci. Od tohoto roku také roste počet publikací v segmentu D1. V roce 2020 je jich nejvíce za sledované období. Souběžně rostou stejným způsobem i kvartily Q1 a Q3. Počet výstupů v kvartilu Q4 zůstává po celou dobu na stejné úrovni. Nejvýznamnějšími institucemi jsou zde ČVUT v Praze a VUT v Brně, a to jak do objemu, tak kvality. Kvalitativně jim sekundují Ústav fyziky materiálů AV ČR a Západočeská univerzita v Plzni. V rámci objemu produkce stojí za zmínku ještě výsledek VŠB-TU Ostrava a Ústavu geoniky AV ČR. Skokanem roku je v této kategorii společnost COMTES FHT, a.s., která mezi předními VO v předchozích letech nefigurovala a v této kategorii nabízí zajímavý objem výstupů a kvalitu.

ENGINEERING, MULTIDISCIPLINARY: V této kategorii významně narostl počet výsledků, a to cca o 80 % více oproti předchozímu roku. Za sledované období je kategorie nejsilnější v kvartilu Q3, nicméně srovnatelné množství výsledků je také v kvartilu Q1. Navíc v segmentu D1 je přibližně stejné množství výstupů jako v kvartilu Q4. Jelikož je kvartil Q2 nejslabší, má rozdělení výsledků dle kvartilů zcela odlišný průběh, než je tomu u celého oboru 2.11. Pohled na současný stav se může zdát optimistický, nicméně opak je pravdou. Současného stavu bylo dosaženo tím, že se převis u velmi kvalitních výstupů v Q1 v průběhu pěti let přesunul do kvartilu Q3. Na začátku sledovaného období byla v Q1 publikována téměř polovina výsledků a v Q3 pouze jednotky procent. Postupně se tento poměr přenastavil na 12 % v Q1 a 66 % v Q3. Trend je tak nepříjemný. Drobnou úlevu přináší nikoliv významný, avšak existující, pokles publikací v Q4. Lehce přes polovinu výsledků bylo vytvořeno v mezinárodní spolupráci. nejvýznamnější VO je ČVUT v Praze, které vyprodukovalo nejvíce kvalitních výsledků. Co do objemu produkce je překonala pouze

VŠB-TU Ostrava, která dosahuje srovnatelné kvality na úrovni kvartilu Q1. V segmentu D1 je dominantní právě ČVUT v Praze. Významnou roli zde hraje také VUT v Brně.

FOOD SCIENCE & TECHNOLOGY: V této kategorii po loňském snížení objemu výsledků opět došlo k návratu k růstovém trendu z předchozích let. Dominantním kvantilem je Q4, nicméně obdobné 6 množství produkce spadá do kvartilu Q1. V kvalitních kvantilech Q1 a Q2 je pak publikována těsně nadpoloviční většina výstupů. Pozitivním rysem je také neustále rostoucí počet výsledků v kvartilu Q1, zatímco kvartil Q4 po nárůstu v předchozím roce významně poklesl. Narostl také počet výsledků v Q2 a kvartil Q3 zažívá postupný pokles. Stav v segmentu D1 se v čase výrazně nemění. Podíl produkce ČR a EU15 je pak u Q4 na úrovni cca 17 %. Nejvýznamnější VO je VŠCHT v Praze, která dominuje jak co do objemu, tak kvality výstupů. Dalšími VO, které stojí za zmínku, jsou ČZU v Praze a Univerzita Karlova, které VŠCHT zdatně sekundují v kvalitě i objemu.

INSTRUMENTS & INSTRUMENTATION: V roce 2020 vzrostl do té doby stabilní počet výsledků v této kategorii o téměř 50 %. Hlavními kvantily, ve kterých jsou publikovány výstupy této kategorie, jsou Q2 a Q3. Ty obsahují naprostou většinu výstupů. V kvartilu Q4 jsou publikována pouze tři procenta výstupů. V kvartilu Q1 pak 14 %, přičemž 5 % je v segmentu D1. Zatímco počet publikací v Q2 má během většiny celého sledovaného období rostoucí trend, ostatní kvantily zůstávají přibližně stejné. Objemově jsou zde zásadními VO ČVUT v Praze, Univerzita Karlova, Fyzikální ústav AV ČR a VUT v Brně. Co do kvality jsou zde však další VO, mezi které patří především Český metrologický institut a Západočeská univerzita v Plzni.

IMAGING SCIENCE & PHOTOGRAPHIC TECHNOLOGY: Tato kategorie strukturou publikací přibližně kopíruje celý obor 2.11. Nejvíce výsledků se nachází v kvartilu Q2. Nejméně je jich pak v Q4, kde je publikováno pouze 6 % publikací. Těžiště kvartilu leží na publikaci Remote Sensing, která obsahuje většinu publikovaných prací. Relativní čísla je však třeba brát s rezervou, jelikož za celé sledované období je hodnoceno pouze 115 výsledků, a to se počet publikací v této kategorii oproti loňskému roku v podstatě zdvojnásobil. Za poslední tři roky zůstává nej kvalitnější segment D1 stabilní, jelikož je v něm publikováno kolem 20 %. Snižuje se výrazně podíl Q4 publikací, které byly v roce 2018 na nule a v roce 2020 je pouze jedna. Časem nejvíce vzrostl počet publikací v kvartilu Q2 a výrazně se propadl kvartil Q3. Mezi hlavní VO zde patří ČZU v Praze, Ústav výzkumu globální změny AV ČR a Univerzita Karlova. Objem publikací do této kategorie přidává významněji ještě ČVUT v Praze. U této kategorie je také nutné poukázat na 75% podíl publikací ve sbornících evidovaných ve WoS.

MICROSCOPY: Počet publikací v této kategorii přibývá přibližně stejným tempem, tzn. kolem dvaceti výsledků ročně. Nicméně největší nárůst za poslední rok zaznamenal kvartil Q2. Velmi pozitivní je nulový počet publikací v kvartilu Q4. Zásadní organizací je zde Ústav přístrojové techniky AV ČR, Univerzita Karlova a VUT v Brně. U kvalitních publikací se ještě přidávají Masarykova univerzita a Ústav molekulární genetiky AV ČR. Výše uvedené instituce také vytváří většinu objemu publikací v této kategorii.

SPECTROSCOPY: Počet publikací v kategorii má od roku 2018 rostoucí trend. Polovina z nich spadá do kvartilu Q2, zatímco zbytek rovnoměrně do Q1 a Q3. V kvartilu Q4 je pouze 6 % publikací, nicméně v segmentu D1 je jich ještě méně, pouze 2 %. Tento stav je založen na jednoznačném trendu celého sledovaného období, během kterého neustále rostl přírůstek výsledků v kvartilu Q2. Pozitivní je, že na úkor kvartilu Q3. Ostatní pásma se v čase vyvíjí minimálně (kromě propadu Q1 výsledků v roce 2018). V pásmu Q1 je již možné vyzdvihnout Masarykovu univerzitu a Univerzitu Karlovu, které mají poloviční podíl na publikacích Q1 a zároveň téměř polovinu objemu produkce. Pouze 6 % příspěvku na WoS představují sborníky z konferencí.

QUANTUM SCIENCE & TECHNOLOGY: Tato kategorie opět reprezentuje skupinu malých kategorií, ve kterých je každoroční přírůstek výsledků v jednotkách nebo nízkých desítkách. Nejvíce publikací patří do pásma Q2, nicméně velký podíl jich je také v pásmu Q4. Z trendu je patrný pokles publikací v pásmu Q2, která v roce 2018 skokově narostl. V této kategorii se s publikacemi v pásmu D1 mohou pochlubit pouze čtyři české VO, přičemž tou zásadní je Univerzita Palackého v Olomouci. V pásmu Q1 7 se pak přidává Univerzita Karlova. Toto duo vytváří více než polovinu kvalitních publikací v kategorii. Objem pomáhají navýšit také ČVUT v Praze a Fyzikální ústav AV ČR.

V rámci pásem se je tak nejlepší kategorie Microscopy následovaná Industrial Engineering a Manufacturing Engineering. Nejhuře je na tom Food Science and Technology díky velmi vysokému podílu výsledků v pásmu Q4. Porovnáme-li objemy publikací, existují zde velké rozdíly. Zatímco kategorie Industrial Engineering obsahuje pouze 68, kategorie Food Science and Technology jich má 1062 a kategorie Instruments and Instrumentation obsahuje 1234 výsledků. Při pohledu na časový vývoj je na tom nejlépe kategorie Spectroscopy, která roste v pásmech Q1 a Q2, klesá Q3 a lehce také v Q4. Opačně je na tom kategorie Multidisciplinary Engineering, která klesá v pásmech Q1 a Q2, výrazně roste v Q3 (pásmo Q4 klesá v poměrech, absolutní čísla jsou stejná). U mezinárodní spolupráce je nejaktivnější kategorie Manufacturing Engineering, kde je 76 % výsledků spojeno s publikováním v mezinárodních týmech, zatímco u kategorie Food Science and Technology je to pouze 37 %. Při srovnání se světem a EU15 je na tom nejlépe kategorie Industrial engineering a nejhuře kategorie Food Science and Technology.

- 9. Dochází k významným překryvům s jinými obory, zejména u článků v pásmech D1/Q1? Můžete to stručně okomentovat? Odpovídají publikace klasifikované jako D1 a Q1 předpokládaným obsahem a zaměřením skutečně výzkumu v oboru FORD do jakého jsou přiřazeny (viz seznam jednotlivých článků v přílohách).**

Kategorie Imaging Science and Technology se významně prolíná s kategorií Remote sensing, což je obor 2.7 Environmental Engineering. Jinak je průnik většinou kolem jedné třetiny a nižší, tudíž je možné považovat ho za nevýznamný.

- 10. Jaké VO jsou podle oborových bibliometrických zpráv „Část I“ v daném oboru nejvýznamnější z hlediska produkce v D1 a Q1? Popřípadě, jaký je bibliometrický**

**profil nejdůležitějších z těchto VO ve srovnání s benchmarky (svět, EU15, ČR)?
Dosahují úrovně EU15 resp. světové úrovně, případně ji převyšují?**

Stejně jako v předchozích letech, nejvyšší počet výsledků v pásnu D1 mají Univerzita Karlova a ČVUT. Obě VO vytvořily zhruba jednu třetinu výstupů v tomto nejkvalitnějším pásnu. V předchozím období jim bylo partnerem VUT, které má však letos poměrové zastoupení obdobné jako má Masarykova univerzita nebo ČZU v Praze. Situace je v pásnu Q1 obdobná, avšak rozdíly mezi nejvíce publikujícími a zbytkem skupiny nejvýkonnějších jsou drobné. Po tříprocentním rozdílu mezi první Univerzitou Karlovou a druhým ČVUT v Praze jsou rozdíly vždy jedno až dvě procenta. Mezi Top 10 se v D1 dostala pouze jeden ústav AV ČR, a to Matematický ústav. V Q1 není AV ČR zastoupena vůbec. Co do celkového objemu produkce vytvořily polovinu všech výstupů čtyři hlavní instituce – ČVUT, Univerzita Karlova, VŠCHT a VUT v Brně. Do Top 10 se dostal opět pouze jeden ústav AV ČR, a to Fyzikální ústav.

Dle záznamů databáze Scopus se v porovnání s databází WoS mezi publikující v D1 na přední pozici zařadila ještě Univerzita Palackého v Olomouci. Toto platí jak pro pásno Q1, tak objem produkce.

11. Je v některých z těchto VO vysoké zastoupení výsledků vytvořených ve velkých kolaboracích, v mezinárodní spolupráci a výsledků s cizím reprint autorem? A naopak, existuje v oboru špičková instituce, která výrazněji než ostatní VO tvoří vynikající výsledky vlastním přispěním?

Výsledky publikované ve velkých kolaboracích odpovídají charakteru výzkumu. Toto je patrné např. u Ústavu přístrojové techniky AV ČR, jejich zaměstnanci spolupracují například s CERN (viz otázku výše). Žádné zásadní anomálie zde tudíž nejsou.

II. část - Data zpracovaná s podporou RIV

12. Odpovídá podíl autorů a autorek majících alespoň jednu publikaci ve WoS zvyklostem v oboru?

Výstupy vytvořila polovina aktivních autorů v oboru. Celkový počet autorů spadajících do oboru 2.11 je 716, přičemž ve WoS jich publikovalo pouze 356. V jednotlivých WoS kategoriích se poměry liší, avšak závažné odchylky od zvyklostí nejsou.

13. Které VO jsou v oboru z hlediska personálních kapacit nejvýznamnější? Má některá z těchto institucí nadstandardně vysoký nebo naopak nízký podíl autorů a autorek, kteří publikují v prestižních žurnálech databáze WoS?

14. Existují mezi prezentovanými institucemi takové, které jsou výrazně produktivní z hlediska personálních kapacit ve vztahu k jejich podílu výsledků v horních pásmech?

15. A naopak: existují v oboru VO, jejichž personální kapacity jsou významné, přesto produkují malý počet výsledků ve WoS a/nebo mají nestandardně vysoký podíl

na národní produkci ve spodních pásmech? (U takových institucí je třeba ještě zohlednit, zda je pro ně produkce ve WoS vůbec relevantní, v souladu s jejich misí).

Souhrnný komentář k otázkám 13-15:

Nejvyšší počet aktivních autorů v oboru má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Dvě třetiny z nich jsou aktivně publikující v zdrojích na WoS. UTB má 13% zastoupení mezi na celkovém počtu českých autorů a autorek. Co do objemu nejsou v Top 10. Toto platí i pro publikace v nejkvalitnějším segmentu D1. V kvartilu Q1 se pak podílejí pěti procenty produkce. Mendelova univerzita v Brně má čtvrtý nejvyšší počet autorů, avšak její výstupy nestačí na Top 10 jak v segmentu D1, tak kvartilu Q1. U celkového objemu produkce je na desátém místě se 4% podílem. Na šestém místě co do počtu autorů se nachází SOMA spol. s r.o. Tato společnost nemá žádné záznamy ve WoS a v žádných jiných ukazatelích se nevyskytuje. Veterinární a farmaceutická univerzita Brno patří mezi deset VO s nejvyšším počet autorů a autorek (31, přičemž 77 % z nich publikuje na WoS), avšak nevyskytuje se ani v jednom žebříčku Top 10 co do publikace v D1, Q1 nebo absolutnímu objemu produkce. Do seznamu se dostaly také dva výzkumné ústavy, a to Výzkumný ústav pivovarský a sladařský, a.s., a Výzkumný ústav mlékárenský, s.r.o.. Tyto ústavy se u publikací s významným zastoupením v kvalitních zdrojích nevyskytují. Nicméně počet publikujících na WoS se počítá víceméně v jednotkách (v obou případech 12). Veterinární a farmaceutická univerzita Brno má těch autorů a autorek dvojnásobný počet.

Na národní produkci výstupů se jak v D1, tak Q1 a v podstatě i Q2, nejvíce poměrově podílí autoři a autorky na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně a ČZU v Praze (v tomto pořadí, u Q2 je obrácené). U těchto kvartilů je rozdíl mezi prvními dvěma VO a zbytkem celkem znatelný (v některých případech v rámci poměru i dvojnásobný). U nejméně kvalitního kvartilu je tento poměr nejvyšší u Mendelovy univerzity v Brně (24 %) a s menším rozdílem je na druhém místě Veterinární a farmaceutická univerzita Brno (18 %). Mezi dalšími třemi VO však již významnější rozdíly nejsou (11-15 %). Skokově se podíl mění u šesté až desáté univerzity (3-4 %). U kvartilů Q3+Q4 má nejvyšší podíl ČZU v Praze, kterou následují VŠCHT v Praze a Mendelova univerzita v Brně. Posledních pět VO má opět minimální poměr, a to 3-4 %.